

Riktlinje

Uppdaterad 2022-11-28

Mål och riktlinjer för nationella minoriteter och minoritetsspråk

Fastställt av: Kommunledningsgruppen

Fastställt datum: 2022-11-28

Dokumentet gäller till och med: Tills vidare

Dokumentet gäller för: Alla nämnder och förvaltningar

Dokumentansvarig: Barn- och utbildningsförvaltningen

Diarienummer: KS/2022:434

Vision och budget med strategisk plan Vision: "Forshaga kommun 2040 – varmt välkommen!"

Här känner sig alla välkomna, trygga och inkluderade. Genom att vara öppna och visa tillit till varandra gör vi alla delaktiga. Våra olikheter är vår styrka. Vi ser möjligheter och utvecklas tillsammans. Gemensamt bygger vi ett hållbart och tryggt samhälle där ingen lämnas utanför. Kommunfullmäktiges budget med strategisk plan är kommunens viktigaste övergripande styrdokument. I budgeten återfinns också vår vision, det önskvärda framtida tillståndet för kommunen och kvalitets- och styrmodellen som övergripande beskriver hur den kommunala verksamheten ska styras, följas upp och utvärderas. Strategisk plan innehåller kommunens övergripande mål och värdegrund.

Plan anger inriktning och konkreta mål i en fråga av större vikt. Den är vägledande för beslut och styrning. Planen tar inte ställning till utförande eller metod. Har en begränsad giltighetstid och ska följas upp. Exempel på plan kan vara Bostadsförsörjningsplan. Beslutas av kommunfullmäktige, kommunstyrelsen eller nämnd.

Policy är ett kortfattat dokument på en övergripande nivå om specifika, strategiskt viktiga områden. Den är vägledande för beslut och styrning. Policy tar inte ställning till utförande eller metod. En policy är vanligtvis långvarig, och gäller tills vidare. En policy bör konkretiseras i andra styrdokument, oftast i riktlinjer. Exempel på policy kan vara Upphandlingspolicy och Kommunikationspolicy. Beslutas av kommunfullmäktige, kommunstyrelsen eller nämnd.

Handlingsplan är en sammanställning av aktiviteter som tillsammans ska leda till att uppnå mål. Den visar konkret vad som ska göras inom ett visst område, vem/vilka som ansvarar för uppgiften, ekonomiska konsekvenser samt när det ska vara klart alternativt när det ska följas upp. Omsätter ofta inriktningen i planen till konkreta åtgärder. Exempel på handlingsplan kan vara Handlingsplan för nybyggnation av flerfamiljshus på Åsmyren. Beslutas av kommunchef, förvaltningschef eller ledningsgruppen.

Riktlinje är den mest konkreta formen av styrdokument. Ett dokument som innehåller en anvisning eller rekommendation för hur exempelvis en policy ska uppnås. Riktlinjer avser främst frågor rörande ren verkställighet. Riktlinjer kan betraktas som en slags handbok som ska ange ramarna för vårt handlingsutrymme i en viss fråga. Gäller tillsvidare vilket innebär att gamla riktlinjer måste upphävas när de blir inaktuella. Exempel på riktlinjer kan vara Riktlinjer för användande av sociala medier. Beslutas av kommunchef, förvaltningschef eller ledningsgruppen.

Innehåll

Inledning.....	3
Bakgrund	3
Syfte.....	3
Mål.....	3
Kontakter	4
Uppdrag.....	4

Inledning

I Sverige räknas samer, judar, romer, sverigefinnar och tornedalingar som nationella minoriteter. De nationella minoritetsspråken, enligt språklagen (2009:600) är samiska, jiddisch, romani chib, finska och meänkieli (tornedalsfinska). Nationella minoriteter har enligt Lag (om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724) rätt till att kommunicera på sitt språk både i tal och skrift och utöva sin kulturella identitet. Från och med 1 januari 2019 ska alla landets kommuner och landsting, enligt lagen, anta mål och riktlinjer för sitt arbete med de nationella minoriteterna. Mål och riktlinjer för nationella minoriteter i Forshaga kommun beskriver övergripande Forshaga kommuns arbete med nationella minoriteters rättigheter och fördelar ansvar mellan kommunens nämnder.

Bakgrund

I Sverige finns fem nationella minoriteter: judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Samtliga uppfyller de kriterier som riksdagen fastställt för att definiera en nationell minoritet:

- En grupp med uttalad samhörighet som till antalet i förhållande till resten av befolkningen inte har en dominerande ställning i samhället.
- En religiös, språklig, traditionell och/eller kulturell tillhörighet som skiljer sig från majoriteten.
- Gruppen har en vilja och strävan efter att behålla sin identitet.
- Gruppen har historiska eller långvariga band till Sverige.

Principen om självidentifikation för de nationella minoriteterna innebär att samhället varken kan ställa krav på någon att styrka sin tillhörighet eller påtvinga någon en tillhörighet.

De nationella minoritetsspråken i Sverige anges i språklagen och är finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska, inklusive dessa språks olika varieteter.

Syfte

Syftet med detta styrdokument är att synliggöra hur kommunen ska arbeta för att tillvarata de nationella minoriteternas intressen enligt gällande lagstiftning.

Mål

Samtliga delar i kommunens verksamheter ska arbeta för att skydda och främja de nationella minoritetsspråken samt i övrigt främja de nationella minoriteternas möjligheter att hålla kvar och utveckla sin kultur.

Varje nämnd ska i sin verksamhet uppmärksamma och uppmuntra förslag som syftar till att bidra till dessa ändamål.

Innan ett beslut fattas som rör de nationella minoriteterna ska om möjligt rådgöras med representanter från den grupp eller de grupper som berörs.

Kontakter

Kommunen ska i mån av tillgång av tillgänglig kompetens tillgodose ett önskemål från en enskild att kommunicera på ett nationellt minoritetsspråk. Kunskap i ett sådant språk bör ses meriterande när kommunen rekryterar personal.

Det åligger på respektive förvaltning att känna till vilken eller vilka medarbetare som behärskar något av de nationella minoritetsspråken.

Uppdrag

Kommunstyrelsen ansvarar för att det på kommunens webbplats tillhandahålls uppdaterad information om de nationella minoriteters rättigheter samt hur mer information i ämnet kan inhämtas.

Vård- och omsorgsnämnden ska om de har tillgång till personal som pratar något av minoritetsspråken i äldreomsorgen, informera om möjligheten att få omsorgen tillgodosedd av personal med sådan kunskap.

Vård- och omsorgsnämnden ska om möjlighet och tillgång finns undersöka tekniken gällande app-system med direktöversättning för att underlätta minoritetsspråk inom äldreomsorgen.

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för att kommunen, på ett tydligt sätt informerar kommunens barn/elever och deras vårdnadshavare om rätten till modersmålsundervisning på de nationella minoritetsspråken.

Modersmålsundervisning i ett nationellt minoritetsspråk ska erbjudas även om språket inte är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet.

Barn- och utbildningsnämnden anordna modersmålsundervisning i de nationella minoritetsspråken även om antalet elever som önskar undervisning är färre än fem.

Biblioteket i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna enligt bibliotekslagen (2013:801).

Kultur- och fritidsenheten i kommunen ansvarar för biblioteksplanen där man tar upp minoritetsspråkens rättigheter att ta del av information och litteratur och integration av kultur på minoritetsspråk.

Biblioteket tillhandahåller böcker både fysiskt och digitalt via Kungliga bibliotekets app "Bläddra".